IV. Geležies amžiaus kapinynai
Iron Age Cemeteries

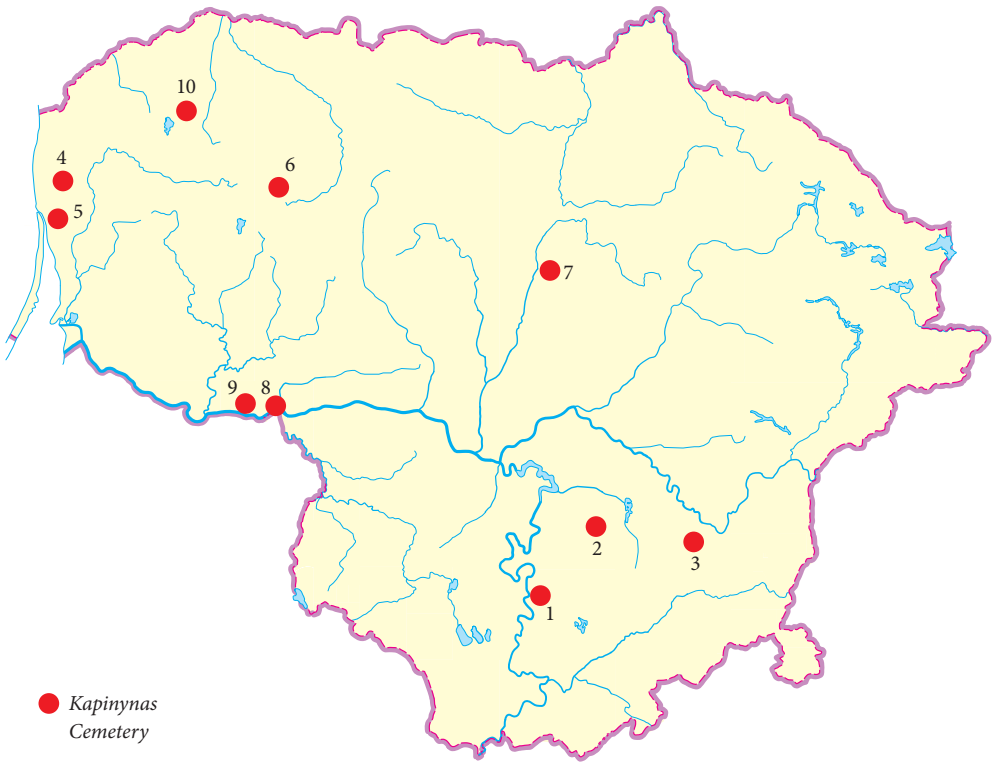

● *Kapinynas*
Cemetery

1. *Alytus*
2. *Bajorai*
3. *Bedugnė*
4. *Ėgliškai*
5. *Joniškė*
6. *Pašatrijys (žr. II)*
7. *Saboniai*
8. *Smalininkai*
9. *Viešvilė*
10. *Žemaičių Kalvarija*

Audronė Bliujienė,
Sebastian Messal

Ėgliškių, Andulių kapinynas

2012 m. BRIAI kartu su Sebastian Messal iš Vokietijos archeologijos instituto (*Deutsches Archäogisches Institut; DAI*) Berlyne tęsė Ėgliškių, Andulių kapinyno paviršiaus archeologinius žvalgymus magnetometru „Sensorik&Systemtechnologie GmbH“ (Sensys) ir metalo ieškikliu „Signum SCT-7270“. Radimvietės fiksuotos 1994 m. Lietuvos koordinačių sistemoje GPS įrenginiu „Spectra precision. EPOCH 35“, kurio paklaida – iki 5 cm.

Ėgliškių, Andulių kapinynas tyrinėtas 1972, 1988, 2002 ir 2011 m. (žr. *AETL 1972 ir 1973 metais*, V., 1973, p. 82–86; *ATL 2002 metais*, V., 2005, p. 93–94; *ATL 2011 metais*, V., 2012, p. 121–131), o XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje šį laidojimo paminklą tyrinėjo vokiečių archeologai.

2012 m. žvalgyta kapinyno PV ir centrinė dalys, iš viso 4700 m^2 dydžio plotas. Tirto ploto PV dalyje (50 m ilgio V–R kryptimi ir 40 m pločio Š–P kryptimi), esančioje arčiausiai piliakalnio, fiksuota pavienių magnetinių anomalijų, kurios interpretuotinos kaip paskiri akmenys, nebesudarantys aiškesnių akmenų konstrukcijų. Nors gali būti, kad 7 m skersmens akmenų konstrukcijos dalis yra kapą supusio akmenų vainiko liekana. Magnetogramoje taip pat gana gerai matomi buvę lauko keliukai, kurie padės atkurti buvusią XIX a. pabaigos – XX a. I pusės aplinką. Žvalgant šio ploto paviršių metalo ieškikliu, atsitiktinių radinių nerasta.

Centrinėje žvalgyto ploto dalyje (90 m ilgio P kryptimi ir 30 m pločio V–R kryptimi), kurioje XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje stovėjo buvusio žemės savininko M. M. Blyzės sodyba, vaizdas visiškai kitoks. Čia rasta daugybė pozityvių anomalijų, taip pat anomalijų su stipriu neigiamu fonu aplink jas. Pastarosios gali būti buvusios sodybos metalinių buities daiktų sankaupos. Nors remiantis išlikusiu archyvu, saugomu Priešistorės ir ankstyvosios istorijos muziejuje (*Museum für Vor- und Frühgeschichte Staatliche Museen zu Berlin Preussischer Kulturbesitz*) Berlyne, M. Blyzė gana taisyklingomis perkasomis iškasinėjo visą sodybos teritoriją, bet ryškesnių buvusios sodybos pastatų pėdsakų ar sodybos savininko tyrinėjimų vietų užfiksuoti nepavyko. Tačiau šis plotas buvo nuklotas atsitiktiniais radiniais.

2012 m. nuosekliai žvalgant kapinyno teritoriją metalo ieškikliu buvo rasta 110 žalvarinių radinių (perduoti KM), pasklidusių kapinyno P dalyje, kur buvo laidojama II a. pabaigoje – III a. Likusioje kapinyno dalyje atsitiktinių radinių rasta visoje teritorijoje iki pat 1972 m. nutiesto dujotiekio ir už jo. Radiniai priklauso IX–XII ir net XIII a. Jie kilę iš suardytų griautinių ir degintinių kapų.

Ėgliškiai, Anduliai Cemetery

In 2012, a field survey was conducted in the SW and central part of Ėgliškiai, Anduliai Cemetery using a magnetometer and a metal detector. Destroyed archaeological structures (isolated stones, i.e. the remains of stone kerbs) were discovered. In addition, the huge destruction of the central part of the cemetery was recorded (the site of a farmstead from the late 19th – early 20th century and of archaeological excavations conducted by the land's owner). 110 stray finds from the late 2nd–3rd and 9th–12th, and even 13th centuries were discovered using the metal detector.